

המשניות הבאות עוסקות בשליח שחלה ונאנס, וצריך השליח להעביר את השליחות לאדם אחר. הבדל מעניין שמובא במשניות הינו בין שליח שמביא בארץ ישראל לחוץ לארץ, וכך לשון המשנה (שם כט.):

המביא גט בא"י וחלה - הרי זה משלחו ביד אחר, ואם אמר לו טול לי הימנה חפץ פלוני - לא ישלחנו ביד אחר, שאין רצונו שיהא פקדונו ביד אחר.

כלומר, שליח בארץ ישראל שנאנס יכול להעביר את הגט לשליח אחר. ובמשנה הבאה מובא כך (שם כט.):

המביא גט ממדינת הים וחלה - עושה שליח בב"ד ומשלחו, ואומר לפניהם בפני נכתב ובפני נחתם. ואין שליח אחרון צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם, אלא אומר שליח ב"ד אני.

כלומר, שליח שבא מחוץ לארץ ונאנס צריך למנות שליח חדש דרך בית הדין. והשליח השני הוא שליח של בית הדין, ולא של השליח הקודם. וכך סובר רבה לגבי שליח בארץ ישראל (שם):

אמר רבה: שליח בא"י עושה כמה שלוחין.

כך גם פסק הרמב"ם (גירושין פ"ז ה"ד):

המביא גט ממקום למקום בארץ ישראל וחלה או נאנס משלחו ביד אחר, וכן השני אם חלה משלחו ביד אחר, ואפילו מאה, ואין צריך עדים לחזור ולעשות שליח בפניהם, והאחרון שהגיע הגט לידו נותנו לה בפני שנים ותתגרש בו אף על פי שמת השליח הראשון.

מה שאין כן בגט מחו"ל, שצריך השליח הנאנס להביאו בבית דין. בירושלמי מובא שגט שמגיע מחו"ל וצריך שליח חדש, צריך לעבור בבית דין בארץ ישראל (פ"ג ה"ו):

אמר רבי מנא, לכן צריכה, והוא שבא לארץ ישראל, שלא תאמר הואיל ובא לארץ ישראל יעשה גיטי ארץ ישראל. וגיטי ארץ ישראל אין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם.

כלומר, המשנה השנייה באה לחדד את ההבדל בין שליחות בארץ ישראל לבין שליחות המגיעה מחו"ל. ושליח שמגיע מחו"ל צריך לעבור בבית דין במידה והוא נאנס, ואין הדבר כמו גיטי ארץ ישראל. סימן לכך, הוא משום שאין צורך בא"י לומר "בפני נכתב בפני נחתם". כך גם מובא בפירוש רש"י על דבריו של רבה "שליח בא"י עושה כמה שלוחין" וזה לשונו (ד"ה עושה):

ראשון לשני ושני לשלישי וכן לעולם ואין צריך ב"ד הואיל ואין הראשון צריך לומר בפני נכתב האחרון נמי א"צ לומר שליח ב"ד אני.

מובא בחזון איש קושיא על דברי רבה, שהרי המשנה בפירוש אומרת שבא"י אין צורך בבית דין בשביל למנות שליח אחר. ע"כ מה חידש רבה באומרו "שליח בא"י עושה כמה שלוחין" הרמב"ם מוסיף "אפילו מאה" רש"י אומר "וכן לעולם", וזה לשונו (הלכות גיטין סי' קא):

וקצת קשה, מאי אשמועינן רבה? הלא זהו מתניתין דבארץ ישראל לא קתני בית דין!

נראה שיש הבדל מהותי בין התפיסה של שליחות בחוץ לארץ לבין שליחות בארץ ישראל. הרב קוק מבדיל בין שני סוגי קיבוצים של אומות (עיי' שו"ת משפט כהן קכד):

- חיבור וקיבוץ שמטיב לפרטים בבחינת שותפים (באומות העולם).
- חיבור כללי עצמי, כמציאות עצמית לגמרי (עמ"י בארץ ישראל).

"כל ישראל שבא"י נחשבים ככל האומה כולה, ובהוריות ג' א'." (כלשון הרב קוק שם סי' קמג). "גוי אחד בארץ" כלומר, עם ישראל בארץ ישראל הוא כגוף אחד שמחולק לתאים. כל תא עושה את עבודתו נאמנה בשביל הגוף הכללי (מה שאין כן באומות, שהשותפות מטיבה לפרטים).

נראה לענ"ד שכך הוא ההבדל בין שליחות שבאה מחוץ לארץ, שהיא יונקת ומסתיימת בפרטים. ע"כ כדי לחבר אותם לעולם כללי יש לפנות למקום הכללי- והוא בית הדין. אך בארץ ישראל אין צורך, שהרי כל אחד ואחד הוא שותף בתוך גוף האומה. ע"כ מדגיש רבה "שליח בארץ ישראל עושה כמה שלוחין" כלומר, אפילו מאה, כי כולם יחידה אחת- גוי אחד בארץ.

המגיע מחו"ל צריך להתחבר לעולם הכללי, אך החי בארץ הקודש הוא שנקרא קהל- עמ"י שבארץ ישראל ככל האומה כולה.